

Self-employed people navigating difficult times – business challenges and well-being from a salutogenic perspective

Avhandling av Josefine Hansson, doktorand, Mittuniversitetet, Institutionen för hälsovetenskaper, avd. Rehabiliteringsvetenskap. Östersund, 2024. E-post: joshan@miun.se

Bakgrund: Globalt har COVID-19-pandemin inneburit stora svårigheter för många egenföretagare. Pandemin har bland annat resulterat i ökad osäkerhet, minskad kundefterfrågan, störningar i leveranskedjor och svårigheter att bedriva verksamheten. De flesta studier om egenföretagare under pandemin har haft ett patogent fokus och riktat in sig på negativa konsekvenser. Därför är det övergripande syftet med denna avhandling att utforska hur egenföretagare använt salutogena interna och externa resurser för att hantera pandemin, både i relation till företaget och till deras eget välmående.

Metod: I avhandlingen har olika metoder för datainsamling och analys använts. I studie I användes en kvalitativ design för att undersöka upplevelser av känsla av sammanhang och generella motståndsrresurser hos småföretagsledare i Sverige och Norge under pandemin. Studie II var en kvantitativ tvärsnittsstudie som undersökte välmåendet hos egenföretagare i Europa under pandemin, och om deras välmående påverkades av faktorer på fyra socioekologiska nivåer. Studie III hade en mixad design med policyanalys och intervjuer för att få en förståelse för hur olika statliga ekonomiska stödåtgärder syftade till att stödja svenska och kanadensiska 12 egenföretagares resiliens och förbättra deras förmåga att hantera pandemin. Studie I analyserades genom deduktiv innehållsanalys och studie III genom komparativ policy analys och induktiv innehållsanalys. I studie II gjordes analysen med t-test, korrelationer och linjär regression.

Resultat: Resultat från intervjuerna i studie I visade att det var viktigt för deltagarna att förstå och hantera utmaningarna under pandemin på ett resursrikt sätt och att se meningsfullhet i situationen. I studie II belyste resultaten att de socioekologiska faktorerna resiliens, socialt stöd, att göra meningsfullt arbete och tydliga regler påverkade välmåendet och att dessa faktorer var ännu viktigare för de som hade det svårt att bedriva sin verksamhet. Resultaten i studie III visade att egenföretagare i både Sverige och Kanada som inte kunde arbeta på distans var mindre motståndskraftiga under pandemin. Intervjuerna visade också att många egenföretagare i hårt drabbade branscher var missnöjda med implementerade ekonomiska stödåtgärder och upplevde att de var orättvist fördelade. De egenföretagare som hade svårt att bedriva sina verksamheter upplevde sämre välmående, vilket hade en negativ påverkan på deras företag.

106